

Glød Explorer AS
Jordfallet 3
9518 ALTA

Saksbehandler Jørgen Eira Solbakke

Vår ref. 2019/13743-0 432.3

Deres ref.

Dato 25.02.2020

Vedtak - organisert ferdsel i Øvre Anárjohka nasjonalpark - Glød Explorer AS

Vedtak

Med hjemmel i verneforskriften kapittel II, gis det avslag på søknad om dispensasjon til å arrangere organisert skitur med inntil to trekkhunder og 9 personer i Øvre Anárjohka nasjonalpark.

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jmfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet jf. forvaltningsloven § 32.

Eventuell klage rettes til nasjonalparkstyret.

Bakgrunn

Det vises til søknad fra Glød Explorer AS datert 22. oktober 2019 vedrørende gjennomføring av organisert skitur i Øvre Anárjohka nasjonalpark.

Skituren vil vare i ca. 9 dager og skal gjennomføres i løpet av april 2020. I tillegg til to (2) guider fra Glød Explorer AS, vil det delta inntil 7 deltakere, slik at det totale antallet personer i gruppen blir på ca. 9 personer. For frakt av bagasje vil en i tillegg ta med én (1) eller to (2) polarhunder som drar pulk.

Vær og føreforhold kan føre til endringer av planlagt rute og tidsforbruk. Det er imidlertid planlagt at skituren skal starte fra Angeli i Finland ca. den 08.04.2020. Derfra går turen inn i Øvre Anárjohka nasjonalpark ca. 1 km vest for Andreas-Nilsen hytta. Turen går videre i nordvestlig retning mot Gurbeš. Fra Gurbeš går ferden i sørlig retning og fram til det sørligste punktet i nasjonalparken (området sør for Bealddo-duottar). Så beveger en seg nordvestover til Riehtečearru, hvorfra turen går mot Njullošjávri, inn i Finland og mot Kautokeino.

Det legges opp til at turen skal vare i ca. 9 dager, hvorav ca. 7 dager vil være inne i nasjonalparken. Ved start den 08.04.2020, vil turfølget forlate nasjonalparken ca. den 14. april 2020.

Verneformål og verneforskrifter

For Øvre Anárjohka nasjonalpark gjelder forskrift om Øvre Anárjohka nasjonalpark av 19. desember 1975 nr. 19.

Formålet med Øvre Anárjohka nasjonalpark er i følge kap. I i verneforskriften å bevare et stykke av Finnmarksvidda med et representativt utvalg av de naturtyper som forekommer der, så som furuskog, bjørkeskog og vidde med kratt, myr, vatn, elver og låge fjell. Dyre- og plantelivet skal få utvikle seg mest mulig fritt uten menneskelig påvirkning.

I følge kapittel II pkt. 1.4 er organisert ferdsel forbudt.

Etter kap. II pkt. 2.1 første avsnitt er alle planter, herunder levende og døde trær og busker, fredet mot skade og ødeleggelse av enhver art som ikke skyldes vanlig ferdsel, reindrift, lovlig jakt og fiske. Det er imidlertid tillatt å ta virke til brensel på stedet, men hule trær og stammer som er egnet som boplass for fugler, kan ikke felles, jf. kap. II pkt. 2.1 andre avsnitt.

Ville pattedyr og fugler og deres bo og reir er fredet mot skade og ødeleggelse av enhver art iht. kap. II pkt. 3.1.

Forurensning og forsøpling av vassdrag og naturen er forbudt etter kap. II pkt. 4.1.

Vurdering

Søknaden er behandlet i henhold til forskrift om Øvre Anárjohka nasjonalpark av 19.12.1975 nr. 19 og naturmangfoldloven (nml.) av 19.06.2009 nr. 100.

Det er som utgangspunkt ikke noe ferdselsforbud i nasjonalparken. Etter kap. II pkt. 1.4 er imidlertid organisert ferdsel forbudt. Militære og sivile øvelser, organisert opplæringsvirksomhet, fotturisme og jaktprøver er oppgitt som eksempler på aktiviteter som kan være forbudt.

Etter styrets vurdering kan fotturisme sidestilles med skiturer, noe som betyr at det etter gjeldende verneforskrift er forbudt å gjennomføre den omsøkte turen. Siden det ikke finnes spesifiserte dispensasjonshjemler for omsøkte tiltak, må søknaden behandles etter nml. Nml. § 7 viser til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fattet vedtak etter om dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48.

Av nml. § 48 går det fram at dispensasjon bare kan gis dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilklårene er kumulative, det vil si at begge vilklårene må være oppfylt for at en kan dispensere for omsøkte tiltak. Det at vilklårene er oppfylt, gir ikke krav på dispensasjon. I avveiningen av om dispensasjon skal gis, må det foretas en skjønnsmessig vurdering. Det skal også vurderes om en eventuell innvilgelse av tiltaket kan føre til presedensvirkning.

Øvre Anárjohka nasjonalpark har stor verdi som vinterbeite (november – mai) for tamrein og brukes av flere reindrifts-siidaer. Siden det aktuelle tiltaket i hovedsak skal foregå i april, kan tiltaket være forstyrrende på blant annet tamrein som benytter området som vinterbeite. Vinteren 2019/2020 har allerede nå fått langt mer snø enn ved normalår. I tillegg inneholder snøen ett kompakt snølag som gjør at beiteforholdene for rein har vært svært krevende. Reinen har dermed mindre reserver enn ved normalår. Tiltent trase berører per 10. februar 2020 omtrent 9 siidaer.

Fylkesmannen i Troms og Finnmark har den 21. januar 2020 gjennomført befaring og stadfestet beitekrise for rein innenfor hele Øvre Anárjohka nasjonalparks grenese øst for Riehtečearru. Snødybden varierer fra ca 50 - 150 cm, med et 20 cm tettpakket mellomsjikt som reinen ikke kommer gjennom. Siidaene har satt i gang krisetiltak for å bøte på låste beiter. Totalbelastningen med dårlige beiteforhold kombinert med økt trafikk og aktivitet kan føre til unødvendig lidelse for rein. Styret legger tilbørig vekt på hensynet til det samiske naturgrunnlaget jf. nml. § 14.

Glød Explorer AS søkte om tilsvarende dispensasjon i 2019 og fikk dispensasjon med vilkår. Tiltakshaver skulle, for å unngå å komme i konflikt med rein/reindriftsnæringen, ta kontakt med blant annet reindriftsnæringen før turen startet. Når dette ikke ble gjort i tilstrekkelig grad fikk ikke reindriften anledning å komme med anmodninger for egned trasevalg. De fleste i reindriften hadde kun hatt dialog med tiltakshaver underveis på turen og ikke før turen startet. Det kom i 2019 rapporter fra reindriften om at deres anmodninger til trasevalg underveis på turen i de fleste tilfeller ble hensyntatt, men der er noen tilfeller om det motsatte. Tiltakshaver fulgte ikke opp vilkår nr. 2 slik det var ment fra styret: *For å unngå å komme i konflikt med rein/reindriftsnæringa, skal det tas kontakt med Statens naturoppsyn, reindriftsnæringa og reindriftnæringa før turen starter. Høydedrag, topper, åskammer m.v. som reinen benytter i den omsøkte perioden skal i størst mulig grad unngås.*

Styret vet jf. nml. § 8 at rein og andre hjortedyr som elg og rådyr, viser unnvikelse på hunder. I et normalår vil en enkelt hendelse ikke være avgjørende for om dyrene vil klare seg eller ikke. Men i år definert som kriseår med svært vanskelige beiteforhold, har dyrene ekstra lite reserver å benytte på slutten av en lang og hard vinter.

Det er gjort vurderinger om imøtekommenhet av søknaden kan få presedens-virkning for lignende saker. Øvre Anárjohka nasjonalpark har ikke en besøksstrategi som utgangspunkt vedrørende organisert ferdsel. Styret har dog et generelt ønske om at aktivitet som absolutt ikke må skje inne i nasjonalparken bør legges til utenfor området. Øvre Anárjohka nasjonalparkstyre har så langt mottatt forholdsvis få saker som gjelder denne typen aktivitet, men det tas likevel høyde for at denne aktiviteten kan øke i framtiden. Erfaringene styret har gjort seg til nå, er at det må en tett oppfølging eller stille strengere vilkår til gjennomføringen av slik aktivitet.

Nml. § 9, 10, 11 og 12 anses ikke relevant i saken.

Etter en konkret og helhetlig vurdering gir nasjonalparkstyret avslag på søknad om organisert skitur med hund.

Med hilsen

Jørgen Eira Solbakke
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Kopi til:
Fylkesmannen i Troms og Finnmark

SNO Karasjok
SNO Kautokeino

